

Опанасенко Віталій Петрович,
*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
професійної освіти та технологій
сільськогосподарського виробництва Глухівського НПУ
ім. О. Довженка*

РІВНІ СФОРМОВАНOSTI ГОТОВНОСТІ АГРОІНЖЕНЕРА ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Сучасний науково-технічний розвиток насичує галузь сільського господарства інноваційними технологіями, технікою, що призначена для виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, обладнанням для здійснення виробничих процесів, засобами обслуговування та діагностики тощо. Саме тому, виробнича діяльність сучасного фахівця з агроінженерії вимагає від нього високого рівня професійної підготовки. У зв'язку з цим виникає потреба у визначенні рівня готовності майбутніх техніків-механіків, що здобувають освіту за спеціальністю 208 «Агроінженерія», до використання інноваційних технологій у своїй майбутній професійній діяльності в аграрному підприємстві.

На цей час питанню визначення рівнів та критеріїв готовності до професійної діяльності фахівців присвячена значна кількість праць вітчизняних та закордонних науковців таких, як: І. Буцик, Н. Доценко, Р. Горбатюк, О. Кириченко, О. Самборська та багато інших. Найбільш розповсюдженими в дослідженнях вчених-педагогів критеріями готовності до професійної діяльності, на сьогодні, є: когнітивний; мотиваційний; діяльнісний; особистісний [1, 2].

Серед найбільш вагомих показників готовності до використання інноваційних технологій в аграрному виробництві у майбутніх агроінженерів ми виокремлюємо:

I. Когнітивний критерій:

- знання будови, принципу роботи сільськогосподарських машин й агрегатів та окремих вузлів, методів обслуговування й регулювання основних агрегатів і систем;

- знання інноваційних аграрних технологій;

- знання періодичності й обсягу технічного обслуговування;

- знання правил оформлення планової та обліково-звітної документації.

II. Мотиваційний:

- бажання працювати в аграрному секторі в сервісних центрах технічного обслуговування сільськогосподарських машин;

- потреба в знаннях інноваційних аграрних технологій та технологій діагностики й ремонту машин;

- потреба в оволодінні професійними вміннями й якостями;

- прагнення до самореалізації в професійній діяльності.

III. Діяльнісний:

- уміння використовувати професійні знання та уміння на практиці;

- уміння оформляти планову та обліково-звітну документацію;

- уміння самостійного пошуку, аналізу та узагальнення інформації.

IV. Особистісний:

- дотримання безпечних умов праці, санітарних норм та пожежної безпеки під час виконання робіт;

- уміння управляти своїм емоційним станом (витримка й самоконтроль);

- почуття обов'язку й особистої відповідальності.

Відповідно вищезазначених критеріїв та показників можна конкретизувати рівні сформованості готовності агроінженера до використання інноваційних технологій в аграрному виробництві.

Перший (Початковий) рівень властивий здобувачам фахової передвищої освіти, які не мають достатніх знань з будови, принципу роботи сільськогосподарських машин, агрегатів та окремих вузлів, методів обслуговування й регулювання основних агрегатів і систем. Відсутня мотивація

до навчання та бажання працювати в аграрному секторі в сервісних центрах технічного обслуговування сільськогосподарських машин. Відсутні навички володіння методами діагностики сільськогосподарських машин, агрегатів і систем з подальшим усуненням несправностей.

Другий (середній) рівень притаманний здобувачам освіти, які мають деякі знання будови, принципу роботи сільськогосподарських машин, агрегатів та вузлів, методів обслуговування й регулювання основних агрегатів і систем, періодичності й обсягу технічного обслуговування. Ці здобувачі не володіють знаннями про правила оформлення обліково-звітної й планувальної документації, не володіють знаннями про інноваційні технології, що використовуються в сільськогосподарських машинах. Мають незначну мотивація до праці за фахом. Здобувач освіти має труднощі з усвідомлення важливості оволодіння знаннями, уміннями і професійно-важливими якостями, не відчуває потребу у вивченні інноваційних технологій та найбільш повної реалізації себе в професійній діяльності.

Також, здобувачі на цьому рівні мають складнощі з використанням методів діагностики сільськогосподарських машин, агрегатів і систем з подальшим усуненням несправностей. У них спостерігаються значні труднощі з виконанням регулювання та налагодження сільськогосподарських машин. Не систематично проявляються такі особистісні якості, як зокрема витримка і самоконтроль, дотримання техніки безпеки праці та норм пожежної безпеки.

Третій (достатній) рівень притаманний здобувачам освіти, у яких сформовані знання будови, принципу роботи сільськогосподарських машин, агрегатів та окремих вузлів, методів обслуговування й регулювання основних агрегатів і систем, періодичності й обсягу технічного обслуговування, правил оформлення обліково-звітної й планувальної документації, володіють знаннями про інноваційні технології, що використовуються в сільськогосподарських машинах. Прослідковується мотивація до праці в аграрному секторі та сервісних центрах технічного обслуговування сільськогосподарських машин. Здобувач освіти усвідомлює важливість оволодіння знаннями, уміннями й

професійно-важливими якостями, зокрема відчуває потребу у вивченні інноваційних технологій та найбільш повно реалізувати себе в професійній діяльності. Однак, майбутній фахівець має невеликі складнощі з використанням методів діагностики сільськогосподарських машин, агрегатів і систем з подальшим усуненням несправностей, незначні труднощі з виконанням регулювання та налагодження сільськогосподарських машин, оформленням обліково-звітної й планувальної документації. Студент демонструє такі особистісні якості, як уміння управляти своїм емоційним станом (витримка і самоконтроль), почуття обов'язку й особистої відповідальності, ретельність, акуратність, систематичність у роботі, пунктуальність та дотримання безпечних умов праці, санітарних норм та пожежної безпеки.

Четвертий (високий) рівень. Цьому рівню відповідають здобувачі освіти, у яких сформовані знання з будови, принципу дії сільськогосподарських машин, вузлів та агрегатів, методів їх обслуговування та регулювання, періодичності технічного обслуговування, правил оформлення планувальної та обліково-звітної документації. Вони володіють знаннями про інноваційні технології, що використовуються аграрній сфері, мають стійке бажання прямцювати в аграрному секторі або сервісних центрах технічного обслуговування машин.

Також, здобувачі високого рівня сформованості готовності до застосування інноваційних технологій в професійній діяльності притаманне усвідомлення важливості оволодіння знаннями, уміннями й професійно-важливими якостями. Вони прагнуть до професійної активності бо відчувають потребу у вивченні інноваційних технологій, набувають вмінь виконувати регулювання та налагодження сільськогосподарської техніки та вільно володіють вміннями роботи з обліково-звітною й планувальною документацією. У них наявні сформовані особистісні професійні якості (витримка, самоконтроль, почуття обов'язку й особистої відповідальності, систематичність у роботі, пунктуальність та дотримання виробничої техніки безпеки).

Список використаної літератури

1. Горбатюк Р.М., Дутка У.Т. Структура, критерії та показники рівнів сформованості готовності майбутніх економістів у коледжах до професійної діяльності URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/908350.pdf> (дата звернення: 30.10.2023).

2. Чорнобай Б.В., Опанасенко В.П. Критерії і показники готовності фахівців з агроінженерії до застосування інноваційних технологій. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій : матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару (5 листопада 2021 р.)*. Глухів, 2021. С. 282-285.